

**Inventaris van het archief van Socialistische Cultuurgroep en Turnkring
De Dageraad Wilrijk
(1953 - 2008)**

(S/2010/553)

Gert Van Overstraeten

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis
2010

INLEIDING

Omvang: 9 archiefdozen (en 6 Groot Formaat), 80 beschrijvingen

Geschiedenis van de archiefvormer

Op 10 april 1953 vond de stichtingsvergadering plaats van een socialistische turnkring in Wilrijk. Een maand later, op 6 mei, vond de officiële oprichting plaats van deze Socialistische School voor Lichamelijke Opvoeding De Dageraad, ook School voor lichamelijke ontwikkeling S.T. De Dageraad Wilrijk genoemd. Het initiatief was onmiddellijk een groot succes. Daarvan getuigt de eerste propagandaoptocht door de gemeente, nog in datzelfde jaar, waarbij 97 leden volledig in uniform opstapten achter de harmonie De Rode Garde. Ondanks de goede samenwerking met de harmonie was er nood aan een eigen trommelkorps. Dat ging al enkele jaren later van start.

Leden van de turnkring konden aanvankelijk viermaal per week oefenen in de turnzaal van de gemeenteschool. Door de grote diversiteit van de belangstellenden werden verschillende afdelingen in het leven geroepen: Huismoeders en Kleuters in 1958 en Seniors in 1961. In datzelfde jaar werd in de schoot van de turnkring ook de toneelgroep De Lustige Globetrotters opgericht. Naast (competitief) turnen en de deelname aan wedstrijden had de kring ook heel wat andere – culturele – activiteiten. Dat manifesteerde zich ook in de naam: Socialistische Cultuurgroep en Turnkring De Dageraad Wilrijk. Enkele jaren later mocht de turnkring het Gouwefeest der jongeren organiseren (op 29 en 30 mei 1964), wat een groot succes werd.

De werking van de socialistische turnkring verliep verder met ups en downs, tot begin jaren 1990 geleidelijk aan een ingrijpende verandering in de werking plaatsvond. De turnkring evolueerde mee met de tijd. Daarbij kwam de nadruk meer en meer op recreatief gymmen te liggen. Dit weerspiegelde zich ook in de modernere klinkende naamsveranderingen: Socialistische Turnkring werd Gymclub De Dageraad vzw. Ook de afdelingen moderniseerden hun naam: Huismoeders werd Ladiesgym en Kleuters werd Kiddies. Het clubblad *Band*, dat al werd uitgegeven sinds eind 1955, werd in 1992 omgedoopt tot *Klimgym*. Het socialistische gedachtegoed waaraan de werking van de kring steeds gelieerd was, verwaterde verder en verdween volledig naar de achtergrond. In 2000 werd het trommelkorps ontbonden en eind 2001 werden de statuten van vzw De Dageraad gepubliceerd in het *Staatsblad*. Tot dan toe was de turnkring aangesloten geweest bij de socialistische vzw Ons Huis.

Op 30 juni 2008 werd De Dageraad officieel opgeheven. Dat was het gevolg van een gedwongen verhuis naar een andere turnzaal, wat onder meer een verhoogde huurprijs en een halvering van het ledenbestand als gevolg had. Een tweede belangrijke reden was het gebrek aan nieuwe (gymnastiek)leiding en een verouderend bestuur.

Het archiefbestand

Het archief werd eerst in bewaring gegeven bij Wilrica; de Heemkundige Kring van Wilrijk. Toen Wilrica kampte met plaatsgebrek in 2010 werd Amsab-ISG gecontacteerd of er interesse bestond voor een mogelijke overname, waarop het archief werd overgedragen.

De geschiedenis van De Dageraad is zeer goed te volgen omdat zo goed als alle verslagen van de vergaderingen van het bestuur bewaard zijn. In verband met de concrete werking zelf vertoont het archief wel een aantal hiaten, voornamelijk uit de jaren 1960 en 1970 ontbreekt

er heel wat materiaal. Over de ontstaansperiode en het Gouwfeest dat de turnkring in 1964 organiseerde, is gelukkig wel nog heel wat bewaard gebleven. Dat materiaal werd voor een groot deel verzameld door de kring voor een tentoonstelling naar aanleiding van de viering van het 25-jarig bestaan (op 14-16 april 1978). Verder is het interessant dat naast de werking van de eigenlijke turnkring ook de nevenactiviteiten ruim aan bod komen. Naast de werking van de cultuurgroep/het feestbestuur, zorgen de activiteiten van Cabaret De Vrolijke/Lustige Globetrotters voor een leuke noot.

Uitgelicht materiaal

8 dvd's met digitaal archief van de jaren 2002-2008 werden overgebracht naar het digitaal depot.

Tijdschriften en brochures werden overgebracht naar de bibliotheek.

Foto's, vlaggen en 1 cd werden overgebracht naar Beeld & Geluid.

Archiefschema

I. Algemeen

- A. Jaarverslagen
- B. Verslagen
- C. Briefwisseling

II. Organisatie

- A. Oprichting en statuten
- B. Personeel en ledenwerving
- C. Accommodatie en materiaal
- D. Financiering en verzekeringen
- E. Doorlichting van de werking

III. Activiteiten

- A. Turnkring
- B. Drumband
- C. Cultuurgroep/feestbestuur
- D. Cabaret De Vrolijke/Lustige Globetrotters
- E. Documentatie

Bronnen

Golden Gym, *Gymclub De Dageraad vzw Wilrijk 1953-2003*, Wilrijk, 2003, 32 p.

INVENTARIS

I. Algemeen

A. Jaarverslagen

1. Jaarverslagen, en samenvattingen voor de Algemene Vergadering, voor de BSP en voor de gemeente.
1953-1964 1 omslag
- 2-3. Jaarverslagen.
1978-1983, 1996-2007 2 omslagen
2. 1978-1983
3. 1996-2007

B. Verslagen

4. Verslagen van de Algemene Vergadering.
1972, 1974, 1994-1998, 2000, 2004, 2006, 2008 1 omslag
- 5-9. Verslagboeken van de vergaderingen.
GF 1953-1971, 1977-1994 5 delen
5. 1953-1961
6. 1961-1965
7. 1965-1971
8. 1977-1989
9. 1989-1994
10. Verslagen van de vergaderingen van het Bestuur.
1971-1977 1 omslag
- 11-14. Verslagen van de vergaderingen en dagordes, met aantekeningen en bijlagen.
1994-2001, 2003-2006, 2008 3 omslagen en 1 pak
11. 1994-2001 1 pak
12. 2003-2004 (vnl. 2004) 1 omslag
13. 2005-2006 (vnl. 2006) 1 omslag
14. 2008 1 omslag
15. Dagordes van de vergaderingen, met aantekeningen.
2000, 2002-2003 1 omslag
16. Verslagboek van de vergaderingen van het Technisch Comité.
GF 1961, 1963-1983 1 deel

C. Briefwisseling

17. Ingekomen en doorslagen van uitgaande stukken.
1953-1954 1 pak
18. Omzendbrieven aan de ouders en turnvrienden.

	1953-1955, 1957-1959	1 omslag
19.	Omzendbrieven. 1967, 1969	2 stukken
20-22.	Ingekomen en uitgaande stukken. 2000, 2002-2003	1 omslag en 2 pakken
20.	2000	1 omslag
21.	2002	1 pak
22.	2003	1 pak
23-26.	Ingekomen stukken. 2004-2007	4 pakken
23.	2004	
24.	2005	
25.	2006	
26.	2007	
27.	Briefpapier (blanco). z.d.	2 stukken

II. Organisatie

A. Oprichting en statuten

28.	Statuten. 1964	1 stuk
29.	Stukken over de oprichting. maart-mei 1953	1 omslag

B. Personeel en ledenwerving

30.	Attest van erkenning als vrijwilligersorganisatie. 2007	1 stuk
31.	Omzendbrieven met overeenkomst van kandidaatstelling als leiding, hulpleiding of helper. 2006	1 omslag
32.	Geleidebrieven met inschrijvingsformulier voor de turnkring. z.d.	2 stukken

C. Accommodatie en materiaal

33.	Inventaris van tuigen en toestellen, muziek- en geluidsinstallatie en kleding. 1963	1 stuk
34.	Stukken over het aanvragen van (school-)lokalen/de sporthal bij Stad Antwerpen, departement voor onderwijs, sport en recreatie.	

1979, 1987, 1990-1997, 1999, z.d. 1 omslag

D. Financiering en verzekeringen

35. Stukken voor administratie ASG (ledenondersteuning); namenlijsten van (nieuw) aangesloten leden voor verzekeringsaangifte, formulieren voor subsidieaanvraag en afrekeningdossier Operatie Compententie 2001.
1998-2001 1 omslag

E. Doorlichting van de werking

36. Nota met evaluatie en aanbevelingen aangaande de werking; resultaat van deelname aan het interuniversitair project *Kwaliteitszorg in de sportclub: jeugdwerking* in opdracht van Bloso.
ca. 2000 1 stuk

III. Activiteiten

- 37-42. Stukken inzake de werking en activiteiten.
1953-1964 6 omslagen
37. 1953-1959
38. 1960
39. 1961
40. 1962
41. 1963
42. 1964

- 43-48. Stukken inzake de werking en activiteiten.
1978-1984 6 omslagen
43. 1978-1979
44. 1979-1980
45. 1980-1981
46. 1981-1982
47. 1982-1983
48. 1984

49. Zakkalendertjes.
1971, 1974, 1979, 1983 4 stukken

A. Turnkring

- 50-51. Stukken inzake de jaarlijkse kringkampioenschappen.
1957, 1959, 1963, 1965, 1968-1969, 1971, 2002 1 omslag en 1 stuk
50. 1957, 1959, 1963, 1965, 1968-1969, 1971 1 omslag
51. 2002 1 stuk
52. Programma's turndemonstraties.
1958-1959, 1964-1965, 1967, 1977 1 omslag

- 53-55. Dossiers inzake de organisatie van het 44e Gouwefeest voor jongeren op 30-31 mei 1964 in Wilrijk.
1963-1964 2 pakken en 1 omslag
56. Informatiefolders en -brochures voor het komende gymseizoen.
1999, 2001-2003, 2006 1 omslag
57. Staat en scorekaarten met de uitslagen van de 2e brevettendag op 27 maart 2004.
2004 1 omslag
58. Scorekaarten met de uitslagen van de brevettendag op 18 maart 2006.
2006 1 omslag
59. Staat en formulieren met de uitslagen van de brevettendag 2008.
2008 1 omslag

B. Drumband

60. Verslagen van de (voorbereiding-)vergaderingen en uitgaande stukken van het organisatieteam van de korpsendag/Drumbandfestival op 28 mei 2000 in Wilrijk.
1999-2000 1 omslag
61. Programma van het drumbandfestival in Gent op 31 mei 1998 waarin De Dageraad participeert.
1998 1 stuk

C. Cultuurgroep/feestbestuur

62. Activiteitenformulieren ter verkrijging van toelagen (voor jeugdtehuiswerking en jeugdzorg) van de gemeente.
1968 1 omslag
- 63-68. Dossiers ter verkrijgen van toelagen (aan jeugdkringen voor volksontwikkeling) van de gemeente en activiteitenformulieren voor het Verbond van Socialistische Olympische Jongerenbewegingen van België, met bijlagen.
[1978-]1979-1984 6 omslagen
63. [1978-]1979
64. [1979-]1980
65. [1980-]1981
66. [1981-]1982
67. 1983
68. 1984
69. Stukken inzake activiteiten georganiseerd door de cultuurgroep.
1966-1967 1 omslag
70. Activiteitenkalender van het feestbestuur.
1999 1 stuk
- 71-72. Stukken inzake het jaarlijkse verjaringsfeest.

- 1956-1959, 1962, 1965-1966, 1971-1975, 1978-1979, 1981-1982, 1984-1985, 1999, 2003, 2005, 2007 2 omslagen
71. 1956-1959, 1962, 1965-1966, 1971-1975, 1978-1979, 1981-1982, 1984-1985
72. 1999, 2003, 2005, 2007
73. Stukken over de tentoonstelling van 14 tot 16 april 1978 naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van De Dageraad.
1978 1 omslag
74. Stukken over reizen en uitstappen.
1961, 1962, 1964, 1971, 1980 1 omslag
75. Uitnodiging voor de nieuwjaarsreceptie (met dagorde van de Algemene Vergadering) en prints van foto's van activiteiten tijdens het afgelopen jaar, tentoongesteld op de receptie.
2003 1 omslag
76. Brochures naar aanleiding van de door het gemeentebestuur georganiseerde tentoonstellingen *Sport in Wilrijk* in de sporthal.
1970, 1976 2 stukken
77. Programma van de 13e Eenheidsfeesten van 8 tot 10 december 2000.
2000 1 stuk

D. Cabaret De Vrolijke/Lustige Globetrotters

- 78-79. Aankondigingen, programma's en inkomkaarten van voorstellingen.
1962-1963, 1966-1972, 1974-1975, 1978, 1981, 1983, 1998-1999, 2002, 2004-2006 en z.d. 2 omslagen
78. 1962-1963, 1966-1972, 1974-1975, 1978, 1981, 1983
79. 1998-1999, 2002, 2004-2006 en z.d.

E. Documentatie

80. Documentatie.